

Volitve v Državni zbor 2014: **Analiza strankarskih volilnih programov s stališča trajnostnega razvoja**

Ljubljana, 18.7.2014

Pripravil: Andrej Gnezda, Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, ustanova

Vsebina

Ozadje in namen	3
Zaveze za uresničenje trajnostnega razvojnega podviga 2014 – 2018.....	4
Kateri zeleni ukrepi uživajo podporo strank	4
Katere stranke so programsko najbližje zelenemu razvojnemu preboju	5
Kateri predlogi vzbujajo skrb	6
Ali bo Slovenija stopila na pot trajnostnega razvoja.....	6
Priloga: Povzetek »zelenih« delov programov strank	7
Stranka Mira Cerarja	8
Slovenska Demokratska Stranka	11
Združena levica	13
Socialni Demokrati	15
Nova Slovenija.....	17
Zavezništvo Alenke Bratušek	20

Ozadje in namen

Pred volitvami v državni zbor 2014 je Umanotera za mrežo nevladnih organizacij za trajnostni razvoj Plan B za Slovenijo pripravila analizo volilnih programov. Osnovo za analizo so predstavljale [Zaveze za uresničenje trajnostnega razvojnega podviga 2014 - 2018](#), ki ponujajo odgovor na aktualne izzive slovenske politike. Dodatno smo volilne programe ocenili tudi glede na sedem področij [Zelenega razvojnega preboja](#) (prehranska samooskrba s poudarkom na ekološki pridelavi, vrednostna veriga predelave lesa, energetska prenova zgradb, prehod na obnovljive vire energije, posodobitev železniškega omrežja in javnega prevoza, učinkovita raba naravnih virov, zeleni turizem). Gre za tretjo tovrstno analizo volilnih programov, ki sledi analizama volilnih programov iz let 2008¹ in 2011².

Namen analize je splošna seznanitev z zastopanostjo zelenih vsebin v programih strank in identifikacija tistih področij ali ukrepov, ki imajo potencial za doseganje širšega soglasja in podpore v parlamentu. Analiza bo Mreži Plan B služila tudi kot pripomoček za prihodnje delo in sodelovanje s parlamentarnimi strankami ter sledenje izvajanju zavez, ki so jih stranke zapisale v svojih programih.

V analizi smo upoštevali programe tistih strank, ki so zastopane v Državnem zboru: Stranka Mira Cerarja (SMC), Slovenska demokratska stranka (SDS), Združena levica (ZL), Socialni demokrati (SD), Nova Slovenija (NSi) in Zavezništvo Alenke Bratušek (ZaAB). Izjema je stranka Desus, katere program ni bil javno dostopen.

¹ http://www.umanotera.org/upload/files/Volitve_2008/Porocilo_volitve2008.pdf

² <http://www.planbz slovenija.si/upload/manifest/analiza-volilnih-programov.pdf>

Zaveze za uresničenje trajnostnega razvojnega podviga 2014 – 2018

Strankam smo v sklopu predvolilnih aktivnosti v podpis poslali pet [Zavez za uresničenje trajnostnega razvojnega podviga 2014 - 2018](#). S podpisom zavez stranke zagotavljajo, da bodo podprle zapis trajnostnega razvoja v ustavo in prehod v zeleno gospodarstvo ter vzpostavile Službo vlade za trajnostni razvoj, postopno ukinile okolju škodljive subvencije in ohranjale biotsko raznovrstnost. Zaveze so med strankami doživele manjšo podporo v primerjavi z Zelenim razvojnim prebojem, in sicer je vse zaveze od parlamentarnih strank podpisala le ena, in Združena levica. Preostale stranke so izrazile podporo posamičnim ukrepom, ki so predlagani v zavezah, v programih pa se izmed vseh ukrepov, predlaganih v zavezah, največkrat pojavlja zeleno gospodarstvo (SMC, SD, ZaAB, ZL) ter varovanje biodiverzitete (SMC, SD, NSi, ZL). Seznam podpisnic in odzivi preostalih strank so dostopni [na spletu](#).

Kateri zeleni ukrepi uživajo podporo strank

Najvišjo podporo so v programih strank dosegli programi [Zelenega razvojnega preboja](#). Programi vseh strank vsebujejo oz. omenjajo vsaj tri področja ali več, povzetih v Zelenem razvojnem preboju, pri čemer predlagani ukrepi ali izboljšave mestoma niso zadostno razdelani ali jih sploh ni. Stranke so v svojih programih veliko pozornosti namenile predvsem doseganju prehranske samooskrbe ter izpostavile pomen slovenskega gozda in oživljanja lesne industrije. Na področju energetike je zaznavno soglasje glede izgradnje HE na Srednji Savi, spodbujanja proizvodnje iz obnovljivih virov ter doseganja energetske varnosti. Področja, kot so snovna učinkovitost ali npr. zeleni turizem, ostajajo razmeroma prezrta.

Področji prehranske samooskrbe in gozdno-lesne verige oz. oživitev lesne panoge sta vključeni v programih vseh strank, vendar prihaja do razlikovanj v predlaganih ukrepih za doseganje prvega. Tako nekateri programi za **doseganje prehranske samooskrbe** predlagajo ukrepe, kot so povezovanje manjših pridelovalcev, ustanavljanje zadrug, spodbujanje kratkih lokalnih dobavnih verig in varovanje kmetijskih zemljišč (SMC, NSi, SD, ZL), medtem ko SDS vidi rešitev zlasti v spremenjeni delitvi proračunskih sredstev. Spodbudno je še, da so vse stranke v programih poudarile tudi potrebo po ekološkem ali okoljsko sprejemljivem kmetovanju.

Enako podporo uživa **spodbujanje razvoja gozdno-lesne verige**, kjer gre večina predlogov v smeri večjega poseka in ureditve koncesij (SD, NSi) ter učinkovitejšega upravljanja z gozdovi (SDS, SD, ZaAB). Dodatno program stranke SDS obljublja večjo rabo lesa pri gradnji javnih objektov in spodbude v okviru PRP³ za manjše lesarske obrate in gradnjo nekaj večjih obratov.

³ Program razvoja podeželja

Večina programov podpira tudi **razvoj obnovljivih virov energije** (izjema le NSi), pri čemer programi omenjajo gradnjo HE na Srednji Savi (SMC, ZaAB) oz. izkoristek hidroenergetskega potenciala (SD, SDS) ter pridobivanje energije iz lesne biomase. Proizvodnjo iz preostalih obnovljivih virov (geotermalna, sonce, veter) omenjata le programa Združene leve in Socialnih demokratov.

Učinkovita raba energije je omenjena v štirih programih (SMC, SD, ZaAB, ZL), pri čemer stranki SMC in ZaAB posebej izpostavljata energetska sanacijo javnih in zasebnih stavb.

Prav tako se v petih programih omenja **razvoj javnega potniškega prometa** (SDS, SD, NSi, ZaAB, ZL) in nadgradnja obeh železniških koridorjev ter razvoj intermodalnega potniškega omrežja. Program NSi kot edini izpostavlja tudi pomen nemotoriziranih oblik mobilnosti ter obljublja gradnjo kolesarskih stez in pešpoti.

Učinkovita raba naravnih virov uživa majhno podporo znotraj programov, saj je omenjena le v dveh programih (SD in ZL), medtem ko preostali programi omenjajo zaščito posamičnih virov, kot so kmetijska zemljišča ali npr. voda.

Zeleni turizem je omenjen le v programu stranke SMC.

Zelena proračunska reforma kot spremljajoči podporni ukrep zelenemu razvojnemu preboju se pojavlja le v programu SMC, ki napoveduje postopno ukinitvev okolju škodljivih subvencij in »preusmeritev sredstev v projekte pametne specializacije⁴« ter znižanje stroškov dela na račun obdavčitve slabega po načelu »onesnaževalec plača⁵«. Program Združene leve pa v poglavju »Pravična davčna reforma« davke in dajatve opredeljuje kot »orodje ekonomske politike za spodbujanje okoljsko in socialno koristnih in brzdanje škodljivih gospodarskih praks⁶.«

Katere stranke so programsko najbližje zelenemu razvojnemu preboju

V analizi smo tudi pogledali, katere stranke so v svoje programe zapisale največ ukrepov, sorodnih področjem Zelenega razvojnega preboja (v nadaljevanju ZRP).

Po številu vsebovanih programov ZRP sta na prvem mestu programa strank SD in ZL (6 področij), vendar je treba dodati, da so področja, skladna z zelenim razvojnim prebojem, v programu SD v večji meri zgolj naštetja in ukrepi niso podrobneje opredeljeni. Nobena od teh dveh strank v svojih programih ni izpostavila področja zelenega turizma oz. ga le omenita.

Sledita programa strank SMC in ZaAB, ki vsebujeta pet od sedmih programov ZRP-ja, pri čemer program SMC nekatere podrobnosti oz. predlagane ukrepe pokriva bolje od

⁴ Stran 23 program SMC

⁵ Stran 15 program SMC

⁶ Stran 13 program ZL

programa ZaAB, a prav tako ne podrobno. Obe stranki v svojem programu poudarjata energetska učinkovitost oz. energetska sanacijo stavb, kar v drugih programih ni bilo tako močno izpostavljeno.

Na zadnji mesti sta se uvrstila programa strank SDS (4 področja), ki se je podrobneje posvetil gozdu in oživitvi lesne industrije, ter NSI (3 področja), ki kot edina med vsemi strankami izpostavlja izgradnjo infrastrukture za razvoj nemotorizirane mobilnosti.

Kateri predlogi vzbujajo skrb

Vse stranke, z izjemo Združene levice, so v svojih programih napovedale spremembe in poenostavitve pri umeščanju objektov v prostor ter skrajšanju in poenostavitvi postopkov v pridobivanju okoljskih in gradbenih dovoljenj. Takšni ukrepi so glede na preteklo prakso utemeljeni, vendar jih je treba pripraviti tako, da ne bomo znižali obstoječe ravni varovanja naravnih virov in okolja. Prav tako večina strank obljublja nadaljevanje gradnje (avto)cest in razvojnih osi, kar bo zgolj dodatno povišalo raven izpustov toplogrednih plinov v prometnem sektorju, ki je že danes skrb zbujujoče visoka, v prihodnosti pa naj bi se le še zviševala. Zaskrbljujoče so tudi napovedi o preostalih velikih infrastrukturnih projektih, ki nepopravljivo vplivajo na okolje in zato niso skladni s trajnostnim razvojem ter prehodom v zeleno gospodarstvo.

Ali bo Slovenija stopila na pot trajnostnega razvoja

Programi strank Sloveniji napovedujejo prehod v zeleno prihodnost, saj kar polovica programov govori o zelenem gospodarstvu ali našteva ukrepe, ki vodijo v nizkoogljično družbo. Prav tako je stranka, ki je na volitvah dobila največ glasov (SMC), napovedala postopno ukinitvev okolju škodljivih subvencij in zeleno proračunsko reformo, kar bo dodatno spodbudilo in pospešilo prehod Slovenije v nizkoogljično gospodarstvo. Napovedi o spodbujanju prehranske samooskrbe in ekološke pridelave bodo ljudem in javnim zavodom omogočile dostop do lokalne, sveže prehrane ter pripomogle k razvoju podeželja. Razvoj gozdno-lesne verige in učinkovita raba virov ter snovna predelava odpadnih surovin bodo Sloveniji prinesli razvoj, temelječ na lastnih surovinah, in znižale odvisnost slovenskega gospodarstva od uvoženih surovin. Te bo naše gospodarstvo lahko oblikovalo v produkte in izdelke s pomočjo domače energije, pridobljene iz obnovljivih virov.

Ali bodo stranke izpolnile svoje programske obljube in Slovenijo popeljale na pot trajnostnega razvoja, bo postalo jasno v prihodnjih mesecih in letih.

Priloga: Povzetek »zelenih« delov programov strank

Zbrali smo povzetke delov javno objavljenih predvolilnih programov za državnozborske volitve 2014, ki govorijo o ukrepih na področju trajnostnega razvoja. Programi so razvrščeni po vrstnem redu uspešnosti na volitvah:

- Stranka Mira Cerarja (SMC),
- Slovenska demokratska stranka (SDS),
- Združena levica (ZL),
- Socialni demokrati (SD),
- Nova Slovenija (NSi) in
- Zavezništvo Alenke Bratušek (ZaAB).

Program stranke Desus ni bil javno objavljen.

Stranka Mira Cerarja

Vira:

- Programska načela,
<http://www.mirocerar.si/sl/2014-06-14-09-23-56/programska-nacela>
- Program za volitve 2014,
http://www.mirocerar.si/images/Dokumenti/Program_SMC.pdf

Iz programskih načel

»Temeljna vodila našega dela za zagotavljanje države blaginje so:

...

2. trajnostni razvoj, ki ga omogočajo inovativnost, znanje in sodelovanje javnega in zasebnega sektorja ...«

»Z novimi idejami podajamo dolgoročno strategijo partnerskega in trajnostnega razvoja, ki bosta prebivalcem Slovenije vrnila zaupanje vase in vsem zagotovila prihodnost.«

»Vodila našega političnega delovanja so: pravna država, inovativnost, trajnostni razvoj, družbena odgovornost in človekovo dostojanstvo.«

»Trajnostni razvoj zadovoljuje želje in ustvarja vrednosti za današnje generacije ob upoštevanju potreb in možnosti prihodnjih generacij. Družba, država in gospodarstvo morajo stremeti k ohranjanju narave in naravnih virov, biotske raznovrstnosti in zmanjševanju onesnaževanja ter k izvajanju dolgoročnih strategij, finančne odgovornosti in medsektorskega sodelovanja, povezovanja in usklajevanja.«

Iz programa

Poglavje: »Šport« (s. 7)

- »Spodbuda **ekološkim** športnim prireditvam.«

Poglavje: »Trg dela« (s. 8)

- »Razbremeniti **stroške dela** z uvedbo (delne) socialne kapice ob zagotovitvi alternativnega fiskalnega vira (zelena davčna reforma).«

Poglavje: »Gospodarstvo« (s. 14 - 15)

- »Postopno davčno **razbremeniti dobro** (delo, kapital) in **obdavčiti slabo** po načelu "onesnaževalec plača" (fiskalno nevtralnno).«
- »**Prerazporediti (okolju škodljive) subvencije** in del privatizacijske kupnine v **razvojne projekte pametne specializacije**.«
- »**Projektno financiranje** strateških razvojnih projektov (ZIPP = zeleno, inovativno, pametno, povezano).«

Poglavje: »Kmetijstvo in gozdarstvo« (s. 16 – 17)

- »Krepiti **partnerski odnos** vzdolž verige hrane in gozdno-lesne verige.«
- »Dolgoročno **zmanjšati odvisnost** od subvencij v kmetijstvu pri proizvodnji varne in zdrave hrane.«
- »Povečati **dostopnost ekološke hrane** slovenskega izvora.«

- »Spodbujati **prenos inovacij** in **dobrih praks** na čim širši krog uporabnikov v kmetijstvu in gozdarstvu.«
- »**Kratke oskrbne verige** z lokalnimi proizvodi v proizvodnji hrane in v gozdno-lesni verigi.«
- »**Dosledno upoštevanje** zakonodaje pri spremembi namembnosti kmetijskih zemljišč s ciljem večje zaščite kmetijskih zemljišč 1. kategorije in vodnih virov.«
- »**Predstavitvene dejavnosti** in **demonstracijski projekti** za večji prenos inovacij in dobrih praks v kmetijstvu, preskrbi s hrano in gozdarstvu.«

Poglavje: »Energetika« (s. 18)

- »Pripomoči k doseganju sprejetih domačih in mednarodnih okoljskih obveznosti skozi učinkovito rabo energije in energetskega menedžment.«
- »Zagotoviti **trajnostno naravnano oskrbo** z energijo skozi izrabo obnovljivih virov energije (OVE).«
- »**Energetska sanacija stavb** v državni, občinski in privatni lasti za zagon gradbeništva in kreditnega potenciala bank (ob koriščenju EU sredstev).«
- »**Izgradnja verige hidroelektrarn** na Savi.«
- »Odpreti priložnosti za vlagatelje skozi **enostavnejše umeščanje energetskih objektov v prostor**.«
- »**Posvetovalni referendum** o izgradnji 2. bloka NEK.«

Poglavje: »Zunanja politika« (s. 22)

- »**Prenova deklaracije o zunanji politiki** in **strategije zunanje politike** z namenom določitve temeljnih nacionalnih interesov in prioritet za nadzor nad pogoji za preživetje in trajnostni razvoj države in družbe.«

Poglavje: »Javne finance« (s. 23)

- »**Zelena proračunska reforma** za postopno ukinitvev okolju škodljivih subvencij in preusmeritev sredstev v projekte pametne specializacije.«

Poglavje: »Državna infrastruktura« (s. 24)

- »Planirati investicije na osnovi **realnih potreb** in **strateških usmeritev** države.«
- »Sprejeti **strategije** razvoja prometne infrastrukture.«
- »**Nadgradnja** nacionalnega energetskega programa.«
- »**Protipoplavni ukrepi** na celotnem področju države.«

Poglavje: »Okolje in prostor« (s. 25)

- »Združiti **okoljski in prostorski resor** za povečanje usklajenosti in zmanjševanje podrejenosti okoljskega od kmetijskega področja.«
- »Spodbujati **zeleno javno naročanje** ter razvoj zelenega inovacijskega okolja.«
- »Sprejeti **nacionalno strategijo** za vzdrževanje kakovosti vode, tal in zraka.«
- »Spodbujati investicije ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja.«
- »Skupno ministrstvo za okolje in prostor (MOP) za učinkovito oblikovanje in izvajanje okoljske, prostorske ter gradbene zakonodaje.«
- »Sprememba zakonodaje, zlasti Zakona o graditvi objektov, Zakona o varstvu okolja in na področju zelenega javnega naročanja.«
- »Prioritetno uskladiti prostorsko, okoljsko in gradbeno zakonodajo z namenom narediti upravne postopke pri izvajanju investicij hitrejše, preglednejše in enostavnejše.«
- »Izenačitev eksternih okoljskih stroškov s primerljivimi državami EU z namenom povečati konkurenčnost gospodarstva.«

Poglavje: »Regionalni razvoj« (s. 26)

- »Pospeshevati **zadružništvo** na področju eko-kmetij, eko-prehrane in starih obrti.«
- »Krepiti razvoj eko-turizma in doživljajskega turizma za **višjo dodano vrednost**.«
- »Krepiti **lokalno oskrbovalne verige** za lokalno prebivalstvo.«
- »Spodbujati projekte **lokalne energetske samooskrbe**. -Spodbujati **povezovanja kmetij** na nivoju oskrbovalnih verig za mesta in večje koristnike.«
- »Sofinanciranje razvoja in/ali ustanavljanja **zadruž** in **regionalnih mrež** za samooskrbo (npr. hrana, energija).«

Slovenska Demokratska Stranka

Vir

Program, <http://www.dz2014.sds.si/si/program/>

Iz programa

Poglavje: »Gospodarstvo«

- »Nedavno uvedeni novi in višji davki ubijajo obstoječa podjetja in zavirajo gospodarsko pobudo. Podobno velja za birokratske postopke, ki so predpisani za poslovanje, širitev in nastanek podjetij, vključno s posegi v prostor.«

Podpoglavje: **«Evropska sredstva kot generator investicij, tehnološkega razvoja in inovativnosti ter razvoja turizma.»** Med drugim predlagajo vlaganja v:

- izzivov okolja, bioekonomije in zdrave hrane (uporaba lesa, predelava odpadkov,...
- izzivov energetike in mobilnosti (trajnostni viri energije, pametna omrežja,...

Poglavje: »Infrastruktura in prostor«

»1. Operativni program prenove in izgradnje prometne infrastrukture s poudarkom na modernizaciji prednostnih železniških koridorjev (RFC 5 in RFC 6) in integraciji javnega potniškega prometa«

»Nacionalni program razvoja prometne infrastrukture bo določal vsebinski, časovni in vrednostni okvir izgradnje in prenove infrastrukture na področju prometa. Predstavljal bo tudi operativno podlago za izvajanje investicij v obdobju do leta 2020 in po njem. Prioritete bodo na področju modernizacije obeh železniških koridorjev, s poudarkom na interoperabilnosti, odpravi ozkih grl in izboljšanju izvajanja intermodalnega transporta ter na ustreznih cestnih povezavah v okviru tretje in četrte razvojne osi. Integracija in modernizacija javnega potniškega prometa bo v funkciji večje mobilnosti prebivalstva in doseganja okoljskih ciljev.«

»2. Elektroenergetska infrastruktura«

»Pospešili bomo izgradnjo in obnovo slovenskega prenosnega elektroenergetskega omrežja in s tem zagotovili zanesljivo in čim cenejšo oskrbo odjemalcev električne energije. Dokončali bomo verigo hidroelektrarn na spodnji Savi in izkoristili energetski potencial ostalih vodotokov.«

»3. Nova gradbena in prostorska zakonodaja«

»namesto številnih zakonov bo normativna ureditev strnjena v dveh predpisih, ki bosta določala umestitev v prostor in gradnjo objektov. Istočasno bo urejen problem nedovoljenih in neskladnih gradenj z njihovo umestitvijo v prostor ter legalizacijo oziroma dosledno odstranitvijo v primerih, ko legalizacija ne bo mogoča. Nova zakonska ureditev bo odpravila nepregleden sistem soglasodajalcev z večjo vlogo ministrstva, ki je pristojno in odgovorno za prostorsko politiko.«

Poglavje: »Kmetijstvo in okolje«

»1. Dvig samooskrbe s ključnimi kmetijskimi proizvodi in pridelki«

»Če želimo dejansko dvigniti stopnjo samooskrbe, moramo izpeljati vsaj dva ključna koraka. To je preusmeritev proračunskih sredstev v kmetijske panoge, ki so ključne za dvig samooskrbe. Poleg tega je potrebno spremeniti razmerje med živinorejskim in poljedelskim deležem v proračunski podpori kmetijstvu.«

»2. Ureditev problematike komunalnih in ostalih odpadkov ter rabe surovin«

»Problematika odlaganja komunalnih odpadkov je prepuščena skrbi lokalnih skupnosti...Zato je potrebna sprememba, ki bi zahtevala sistemsko sodelovanje med državo in lokalnimi skupnostmi tako pri prostorskem umeščanju deponij oziroma sortirnic odpadkov v okolje in predvsem stimulaciji predelovalne industrije na področju odpadkov.«

»Te cilje pa bomo dosegli tako, da bomo spremenili zakonsko podlago, ki ureja razmerje med državo in lokalno skupnostjona področju ravnanja z odpadki in uvedli stimulative gospodarske ukrepe, ki bodo zagotovili dodatna delovna mesta na področju zbiranja in predvsem predelave odpadkov.«

»3. Uporaba lesa kot priložnost za gospodarski preboj«

Les je izjemen naravni potencial Slovenije. Reformirali bomo sistem koncesij za upravljanje javnih gozdov s ciljem boljšega izkoriščanja in domače predelave lesa. Povečali bomo uporabo lesa pri gradnji in predpisali uporabo lesa pri določenih tipih javnih objektov, oživili pohištveno industrijo ter za energetske potrebe uporabljali zgolj odpadni les (soproizvodnja). Sočasno bomo spodbujali manjše obrate za primarno predelavo lesa in oblikovali okolja za ponovno vzpostavitev lesnopredelovalne industrije. Nastanek novih manjših žagarskih obratov je možno spodbuditi z ukrepi v PRP. Če želimo gozdno-lesne proizvode iz slovenskih gozdov v večini predelati v Sloveniji, potrebujemo velike industrijske obrate, saj konkurenčnost lesne predelave temelji na ekonomiji obsega.«

»Po vzoru nekaterih sosednjih držav bi bilo potrebno z javnimi sredstvi podpreti ustanovitev gozdarsko-lesnega združenja, ki bi izvajalo promocijo lesa kot materiala na različnih področjih in s tržnimi raziskavami pomagalo lesni predelavi tudi pri preboju na tuje trge. Pri tem bi se lahko zgledovali tudi po rešitvah v Zakonu o kmetijskih in živilskih proizvodov.«

Združena levica

Vir

Program Pot v demokratični ekološki socializem; Strategija Združene levice,
<http://www.zdruzena-levica.si/program>

Iz programa

Uvod: (s. 4-5)

»Namesto tega moramo najti možnost zagona slovenskega gospodarstva na sonaravnih temeljih ter ob zagotavljanju vključujoče ekonomije in polne zaposlenosti. Zagotoviti moramo, da bo razvoj Slovenije utemeljen na delu, znanju, družbeni inovativnosti in sodelovanju ter na sonaravnem upravljanju z naravnimi viri, ne pa na brezsravnemu izkoriščanju in odvisnosti od dotoka poceni kreditov.«

Poglavje: »Javni nadzor nad bankami« (s. 9)

» Vse bančne investicije se morajo ravnati po kriteriju sonaravnega razvoja.«

Poglavje: »Koordinirano gospodarstvo za polno zaposlenost« (s. 9-11)

»Gospodarstvo je treba usmerjati tako, da služi družbenim in okoljskim potrebam - to pomeni, da je treba vse do sedaj omenjene poudarke povezati v sonaravni socialistični ekonomski model.....Med očitnimi primeri neizkoriščene panoge je tudi lesnopredelovalna industrija. Ta ne obsega le industrije pohištva, ampak zajema tudi industrijo materialov in tehnoloških rešitev, ki bi lahko zmanjšale energetske potrebnosti naših podjetij in gospodinjstev. Izvoz nepredelanega lesa ob stotinah izgubljenih delovnih mest v propadlih lesnopredelovalnih podjetjih je sramotna praksa, ki pa je zasebne investicije ne bodo odpravile.....Poleg tega morajo investicije prinesiti delovna mesta v kraje, kjer so ta najbolj potrebna, in razvoj v panoge, v katerih ima naša družba primerjalno prednost in dolgoročen interes ter so tudi okoljsko vzdržne.....Potencial za nova delovna mesta je po študiji organizacije za trajnostni razvoj Umanotera iz letošnjega leta skoraj 250.000 zelenih delovnih mest do leta 2020, od tega največ v lesnopredelovalni industriji, ekološkem kmetijstvu, energetske prenovi stavb in zelem turizmu. A vsi ti potenciali bodo brez resnega preobrata ostali le prazne obljube brez spremembe fokusa proti demokratizaciji in koordinaciji gospodarstva v smeri sonaravnega socialističnega razvoja.«

Poglavje: »Pravična davčna reforma« (s. 13)

»Tovrstni davki in dajatve morajo postati orodje ekonomske politike za spodbujanje okoljsko in socialno koristnih in brzdanje škodljivih gospodarskih praks.«

Poglavje: »Pot k ekološkemu preobratu« (s. 18 – 20)

»Ekološka transformacija ne more biti plod zasebnih interesov, ampak mora postati izraz demokratične volje ljudstva. Poteka lahko le kot del javnega investicijskega programa, ki bo odgovoril na potrebe družbe ter z zviševanjem snovne in energetske učinkovitosti zagotovil trajno okoljsko reprodukcijo, upravljanje s produkti naravnih virov in dela pa prenesel v roke ljudi. Ekološko krizo je treba reševati pri njenem izviru – v kapitalistični produkciji, ki ruši podporne sisteme življenja na Zemlji. Nosilnim sposobnostim okolja in dejanskim potrebam družbe prilagojeno planiranje je edina dolgoročna alternativa, namenjena ohranjanju trajnostnih bivanjskih pogojev in virov. Zato je ekološka preobrazba ključna komponenta demokratičnega ekološkega socializma.

Za zaščito in obnovitev naravnih okolij je v procese upravljanja treba vključiti stroko s področij naravovarstva in ekologije. Samo tako bo lahko regulacija ekonomskih

dejavnosti potekala v skladu z ugotovljenimi nosilnimi sposobnostmi okolja in interesi lokalnih skupnosti na določenem območju.

Privatizacijo virov energije ter obstoječe prometne in energetske infrastrukture je treba nemudoma ustaviti. Čista pitna voda in zrak sta javni dobrini ter pravici, ki ju mora država zagotoviti sleherni prebivalki in prebivalcu. Infrastrukturo moramo prilagoditi zadovoljevanju družbenih potreb na okoljsko vzdržen način, na primer s širitvijo okoljsko manj obremenjujočih oblik javnega prometa in prevoza dobrin. Uničevalnost kapitalizma je razvidna iz prepotovanih kilometrov, ki jih mora opraviti blago, da bi zagotovilo čim višji profit lastnikom in delničarjem. Pri tem nastane velika okoljska in pogosto tudi družbena škoda. Zgovoren primer je v rastlinjakih pridelana zelenjava iz severozahodne Evrope, ki se prodaja na policah trgovin južne Evrope, kjer so sicer naravni pogoji za pridelavo boljši. Takšno početje je treba omejiti z uveljavitvijo okoljskih dajatev, progresivnih glede na povzročeno škodo. Tako zbrana sredstva lahko namensko spodbujajo trajnostno proizvodnjo in distribucijo ob upoštevanju ekološkega odtisa.

Razvoj trajnostne rabe obnovljivih virov in prehod v brezogljično družbo je mogoče začeti že s poudarkom na subvencioniranju obnovljivih virov energije in okoljsko sprejemljivega razvoja. Obenem je treba poskrbeti za trajnostno in učinkovito uporabo domačih energetskih virov in obnovitvenih sposobnosti okolja, in sicer tako kmetijske zemlje, gozdov in vode kot tudi vetra, geotermalne energije in sončnega obsevanja. Šele ko bomo ustavili izvažanje onesnaževanja, bo vsem prebivalkam in prebivalcem omogočena enakopravna in vzdržna raba okoljskih danosti. Biotska pestrost vseh oblik življenja na našem območju je del bogastva Slovenije, državna zakladnica najvišjega pomena in naj se šteje za skupno dediščino vseh prebivalk in prebivalcev.

Za uspešno prilagoditev podnebnim spremembam je ključen sprejem ambicioznega multilateralnega sporazuma na podnebnem vrhu v Parizu 2015, ki bo skladen z znanstvenim konsenzom o potrebnih ukrepih za preprečitev nevarnih posledic podnebnega segrevanja. Tak mednarodni podnebni dogovor mora biti utemeljen na načelu skupne, vendar deljene odgovornosti, skladne s prilagoditvenimi zmožnostmi in zgodovinsko odgovornostjo držav. Zato bomo v Združeni levici vztrajali pri zavezi iz Cancuna o ustavitvi globalnega segrevanja pri 2 stopinjah Celzija glede na predindustrijske vrednosti. Za Slovenijo in na ravni celotne Evropske unije se bomo zavzemali za 90-95 % zmanjšanje emisij do leta 2050, z ustreznimi vmesnimi cilji.«

Poglavje »Trajnostna proizvodnja hrane« (s. 20 – 21)

»Spodbujati je treba združne oblike delovanja, ki bodo podeželske prebivalce združevale v celotno prehransko-proizvodno verigo od neposrednih proizvajalcev prek predelovalcev do končnih potrošnikov. V verige je treba vključiti tudi proizvodnjo in oskrbo z mehanizacijo in razmnoževalnim materialom. S tem bodo pridelovalci dobili večji nadzor nad sredstvi. Tako bo večji delež prihodkov lahko ostal na podeželju, namenjen nadaljnjemu razvoju, hkrati pa bodo multinacionalke, veletrgovci in prekupčevalci zgubili svoj vpliv. Kmetijsko politiko je treba dopolniti tako, da bo urejala tudi varovanje preostalih gozdnih območij in sistemsko podpirala vzpostavljanje in uveljavljanje lesnopredelovalnih verig, ki bodo z gozdom upravljale trajnostno in ne le kot z golim faktorjem za izkoriščanje, ampak kot z integralnim delom verige, ki mu je treba vračati skrb.....Med te sodijo tudi stare slovenske sorte in pasme, katerih dragoceno gensko pestrost bomo na ta način obvarovali pred izginotjem. Za zagotavljanje prehranske varnosti Slovenije sta ključna temelja zadosten obseg kakovostnih kmetijskih zemljišč in trajno ohranjanje rodovitnosti prsti. Cilj ni le ohranjanje najbolj rodovitnih kmetijskih zemljišč, temveč povečevanje kmetijskih površin (najmanj za četrtno), še posebej njivskih površin. (...) Varna stopnja prehranske samooskrbe (80-odstotna namesto sedanje tvegane 50- do 60-odstotne) je v težavnih in negotovih svetovnih razmerah glede možnosti uvoza hrane ena od eksistenčnih nujnosti.«

Socialni Demokrati

Vir

Program Dejanja, <http://www.zidan.si/program/>

Iz programa

Uvod:

»(Gospodarska o.p.) Strategija mora temeljiti na integraciji vseh politik, ki povečujejo...
.....trajnostno in krožno ekonomijo, ki jo obkroža socialni sistem varnosti za vse in učinkovit, motiviran in v dobro razvoja celotne skupnosti usmerjen javni sektor.«

Poglavje: »Gospodarska rast za nova delovna mesta«

»Povečevanje konkurenčnosti Slovenije«

- operativni načrt za hitrejše umeščanje objektov v prostor, graditev objektov

»Zagon investicij in prometna infrastruktura«

- operativni načrt za velike infrastrukturne objekte na področju energetike, mobilnosti, logistike in komunikacij
- nadaljevanje avtocestnega programa in vzdržen sistem financiranja cest
- modernizacija železniške infrastrukture in izgradnja drugega tira
- uporaba finančnih instrumentov EBRD, EIB in EIF s kombinacijo strukturnih in zasebnih sredstev za izvedbo velikih projektov

Poglavje: »Odgovorna solidarnost«

» Nova stanovanjska politika«

- vzpodbude za prenovu stanovanj za energetske učinkovitost in kakovost bivanja

Poglavje »Zelena ekonomija za zelena delovna mesta«

»Slovenija ima dobre možnosti, da se razvije v državo dobrih praks trajnostnega razvoja. S pametnim gospodarjenjem z naravnimi viri, prehransko in energetsko neodvisnostjo in inteligentno ekonomijo bomo ustvarjali nova zelena delovna mesta.«

»Pameten prehod Slovenije v nizkoogljično družbo«

- ponovna vzpostavitev službe za celostno vodenje podnebnih politik
- učinkovita raba energije v gospodarstvu, javnih ustanovah in gospodinjstvih
- spodbujanje razvoja zelenih tehnologij in izdelkov, zlasti pri malih/srednjih podjetjih
- boljši energetski izkoristek vode, lesa, bioplina, sončne in geotermalne energije
- integracija, razvoj in promocija javnega potniškega prometa

»Gozd, les in voda za zeleno rast«

- zapis pravice do pitne vode kot javne dobrine v ustavo
- razvoj gozdno - lesne verige
- povečanje letnega poseka lesa
- ukrepi za oživitev lesne industrije
- učinkovitejše upravljanje gozdov
- varovanje obsega kmetijskih zemljišč in njihove kakovosti
- reorganizacija vodarstva, koncesije in vodnih dovoljenj za trajnostno rabo

- »Okolje za visoko kakovost življenja«

- ohranjanje narave, bogastva biotske raznovrstnosti in zdravega okolja
- ukrepi za boljšo kakovost zraka, vode, za manj emisij toplogrednih plinov in smradu
- izkoriščanje razvojnega potenciala ob varstvu območij Nature 2000
- nove metode in postopki pri umeščanju objektov in drugih potreb v prostor
- preučili bomo možnost legalizacije uporabe in pridelave konoplje

»Povečanje samooskrbe in proizvodnje hrane«

- več samooskrbe in proizvodnje kakovostne, varne in cenovno konkurenčne hrane
- mehanizmi za ohranitev obsega kmetijskih zemljišč in večja produktivnost proizvodnje
- povezanost in pošteni odnosi v celotni verigi od kmeta do potrošnika
- promocijske aktivnosti o kakovosti slovenske hrane
- ozaveščanje potrošnikov o zdravi prehrani
- prednostna nabava lokalno pridelane hrane v javnih zavodih

»Kmetijstvo in podeželje«

- ukrepi in spodbude ekološkemu kmetovanju za varovanje virov

»Trajnostna energetika«

- učinkovita raba energije
- spodbude za nove, gospodarne investicije v obnovljive vire energije
- smotrna gradnja novih energetskega objektov
- realizacija hidroenergetskega potenciala
- povečanje konkurenčnosti slovenske energetike (združevanje stebrov)
- razvoj pametnih omrežij
- povečanje odpornosti prenosnega omrežja na vremenske vplive
- izboljšanje poplavne varnosti

Poglavje: »Slovenija na zemljevidu sveta«

»Želimo oblikovati nov imidž Slovenije v svetu. Da postane prepoznavna kot zelena dežela odlične lege, trajnostnega razvoja, inovativnega gospodarstva in sposobnih ljudi, privlačna za nove naložbe in počitnice.«

Nova Slovenija

Vir

Program Odgovori za prihodnost

http://www.nsi.si/assets/files/pdf/2014/Junij/odgovorZAprihodnost_IN_Programske_izjave.pdf

Iz programa

Poglavje: »Akcijski načrt 2014 – 2018«

Podpoglavje: »**Za manjšo davčno obremenitev**« (s. 104)

»Uvedli bomo takšno trošarinsko politiko, da bodo cene trošarinskih izdelkov konkurenčne. Goriva bomo prepustili prostemu trgu. Poskrbeli bomo za liberalizacijo cen goriv in popolno odprtje trga zanje.«

Podpoglavje: »**Za večjo konkurenčnost**« (s.108 - 109)

Skrajšali bomo čas umeščanja objektov v prostor, predvsem s prerazporeditvijo odgovornosti in pristojnosti....izdaja vseh soglasij najkasneje v roku enega meseca, na področju varstva okolja pa največ dva meseca«

»Ustvarili bomo pogoje za večjo samooskrbo. Ljudem, ki imajo svojo domačo zemljo, bomo omogočili, da brez nepotrebnih administrativnih ovir pridelujejo in prodajajo pridelke in izdelke. Za doseg tega cilja je potrebno predhodno spremeniti togo zakonodajo in posamezne predpisane standarde, ki dušijo zasebno iniciativo na področju prodaje posameznih pridelkov in izdelkov.«

Podpoglavje: »**Za višjo samooskrbo in uspešno podeželje**« (s. 128 - 130)

»Vsaj 80 % stopnja samooskrbe. Zavzemamo se za sodobno kmetijstvo, ki bo zagotovilo največjo možno stopnjo prehranske samooskrbe v Sloveniji.«

»Osnovno skrb bomo namenjali povezovanju kmetij pri izvajanju dopolnilnih dejavnosti in oskrbi lokalnih oz. regionalnih trgov s kmetijskimi prehrabnimi artikli. V prizadevanju za te cilje bomo odločno podprli različne oblike združništva, ki mora tudi sicer povezovati majhno in nekonkurenčno slovensko kmetijstvo in uredili davčno politiko, ki trenutno dopolnilne dejavnosti ovira in ne deluje vzpodbudno.«

V Sloveniji je potrebno zagotoviti usklajen sonaravni in trajnostni razvoj kmetijstva in gozdarstva z učinkovitim varovanjem obdelovalne in rodovitne zemlje ter zaščito ostalega okolja (zemlje, zraka in vode). Ker multifunkcionalno in konkurenčno kmetijstvo veliko prispeva k prihodnjemu razvoju Slovenije, bomo še zlasti podpirali k podjetništvu usmerjene kmetijske obrate, ki proizvajajo na okoljsko sprejemljiv način in zagotavljajo trajnostni razvoj.«

»Konkurenčnost slovenskega kmetijstva. Slovensko kmetijstvo mora izkoristiti raznolikost tržišča, od ekološke pridelave do modernega konvencionalnega kmetijstva in priložnosti neposrednega trženja na domačem trgu.«

»Trajnostni razvoj na trdnih ekonomskih temeljih. V kmetijski proizvodnji je potrebno podpreti trajnostni razvoj vseh kmetijskih panog, upoštevajoč njihovo medsebojno usklajenost. Še zlasti pa je potrebno podpreti tiste kmetijske dejavnosti, za katere ima

Slovenija velike možnosti, da so gospodarsko uspešne. V prvi vrsti je to živinoreja in znotraj nje govedoreja z usmerjenostjo k reji drobnice v težje dostopnih predelih ter vinogradništvo, sadjarstvo in vrtnarstvo, kjer bo potrebno zagotoviti ugodne vire financiranja za sprotno in redno obnovo ter gradnjo hladilnic.«

»Povečanje rastlinske pridelave. Velika neizkoriščenost se kaže na področju rastlinske pridelave (poljščin, sadja, grozdja ter vrtnin), kjer se bomo zavzeli za podporo izgradnji namakalnih sistemov, v vrtnarski pridelavi pa gradnji zavarovanih prostorov (plastenjaki, rastlinjaki). Podpirali bomo revitalizacijo domačih slovenskih sort in povečanje dodane vrednosti kmetijskih pridelkov, kot npr. s pridelovanjem funkcionalnih živil.«

Poglavje: »Programske izjave«

Podpoglavje: »**Kmetijstvo in varstvo okolja**« (s. 132)

»Ena od osnovnih funkcij slovenskega kmetijstva je varstvo okolja (zemlje, zraka in vode) ter ohranitev biotske raznovrstnosti.«

»**Varovanje kmetijskih zemljišč.** Pri varovanju kmetijskih zemljišč se bomo zavzemali za čim večjo ohranitev njihovega obsega ter z veliko mero odgovornosti dopuščali pozidavo le tam, kjer je le-ta smiselna in potrebna.«

»**Upravljanje z gozdovi.** Posebno skrb bomo posvetili upravljanju z zasebnimi in državnimi gozdovi ter pospeševali pridelavo lesa z višjo dodano vrednostjo.....Tudi sicer mora postati kmetijstvo pomemben dejavnik pri zagotavljanju proizvodnje energije.« Že danes pa mora sklad pridobiti znatnejša sredstva od upravnikov (GG podjetja). To je mogoče zagotoviti z boljšo kontrolo dejanskih stroškov gozdarskih podjetij, preglednejšo prodajo lesne mase, primerjavo prodajne cene lesa na trgu, navsezadnje tudi z večjimi odkazili za posek... Pri upravljanju državnega premoženja bomo zagotovili večjo učinkovitost Zavoda za gozdove Slovenije – potrebno je zagotavljati sonaravnost in ekologijo, vendar ne za ceno zaraščanja gozda, propadanja lesne mase in onemogočanja uspešnega gospodarjenja.«

»**Ekološko kmetovanje.** Skladno z načeli varovanja okolja bomo podpirali ekološko kmetovanje, ki lahko hkrati pomeni tudi enega od dodatnih virov zaslužka na manjših kmetijah. Slovenija je z dokaj naravno ekstenzivno pridelavo na tem področju v prednosti, ki jo je treba izkoristiti. Prizadevali si bomo za take spremembe evropske in nacionalne zakonodaje, ki bo natančneje določala pogoje za uporabo GSO organizmov in zagotavljala temeljito obveščanje potrošnikov.«

Podpoglavje: »**Do moderne infrastrukture racionalno, hitreje in bolj pregledno**«

»Glede na pomembno geostrateško prometno lego Slovenije so vlaganja v razvoj železniške in pristaniške infrastrukture, kjer zaostajamo za sosednjimi državami, prioriteta in nujna strateška naložba za prihodnost.....V NSi se zavzemamo za začetek pospešenega cikla javno-zasebnih naložb, ki bodo javno-zasebna partnerstva v pravem, pomenu besede. Za velike državne infrastrukturne projekte (npr. železnica) načrtujemo povsem drugačen tempo pridobivanja EU sredstev in same izvedbe projekta.«

Ceste (s. 134 – 135)

»V okviru pričetka takojšnjih aktivnosti pri izvedbi državnih investicij bomo nemudoma pričeli s tistimi projekti, ki so za posamezno regijsko povezanost najnujnejši in so glede na PLDP tudi strokovno utemeljeni. Izpostavljamo povezavo severne Primorske z osrednjo

Slovenijo, izgradnjo ceste v Belo Krajino in na Koroško, in druge najbolj obremenjene odseke, za katere bo potrebno zagotoviti tudi proračunska sredstva.«

»V zvezi s statusom DARS-a se v NSi zavzemamo za ohranitev sedanjega vinjetnega sistema vse do odločitve o cestninjenju osebnih vozil na evropskem nivoju, posebej v sosednji Avstriji in Nemčiji.«

Promet in prometna varnost(s. 135-136)

»Cilj prometne politike NSi je v čim večjem obsegu zagotoviti dnevne migracije z javnimi prevoznimi sredstvi ter posledično prispevati k znižanju emisij, preusmeriti prevoz blaga na železnice, urediti glavne transportne poti dnevnih migracij, posebej v Ljubljani in spremeniti miselnost o nujnosti prevoza samo z osebnimi vozili.«

»Zavzeli se bomo za hitrejši razvoj inteligentnih transportnih sistemov – ITS, ki omogočajo sočasno upravljanje s prometom na vseh prometnicah, posebno učinkovit pa je na močno obremenjenih cestah in v večjih urbanih središčih.«

»Prometna varnost mora zajeti tudi najšibkejši prometni člen – pešce in kolesarje, zato bomo pospešili izgradnjo in ureditev ustreznih kolesarskih in peš poti, saj je to skladno z bistvenimi cilji trajnostnega razvoja. Prav kolesarstvu, ki je poleg okoljevarstvenih vidikov zelo pomembno za ohranjanje zdravja in za razvoj okolju ustreznega turizma je potrebno posvetiti večjo pozornost, sorazmerno majhnih vložkov in velikih pozitivnih donosov. Slovenija ima na tem področju velike prednosti predvsem zaradi ohranjene narave pri ekološki pridelavi hrane in kmečkem turizmu, ki so bile do sedaj vse premalo izkoriščene.«

»Ker je ureditev ne motornega prometa po oceni NSi državnega pomena bomo izdelali državni prostorski načrt za ne motorni promet - izgradnja državnih kolesarskih poti in povezava s kolesarskimi potmi sosednjih držav.«

Železnice (s. 137)

»Pri postavitvi kvalitetnega sistema prevoza potnikov po železnici je potrebno posebno pozornost posvetiti povezavam do ostalih pomembnih slovenskih mest.....Ne nazadnje sprememba načina transporta, železniške povezave in zmanjševanje osebnega transporta predstavlja pomemben ekološki prispevek k varovanju našega okolja.Dolgoročno bomo poskrbeli za izgradnjo železniškega tira okoli Ljubljane, na katerega naj se prenese ves tovorni promet, istočasno pa se ob tem tiru dogradi še proga za primestni promet. Sedanja notranja železniška mreža naj se spremeni v progo za potniški promet.«

»Drugi tir«, ne samo na relaciji Divača-Koper, predstavlja tako s prometnega, kot z vidika oživitve gradbene panoge prioriteto za naslednji mandat.«

Zavezništvo Alenke Bratušek

Vir

Program Abeceda solidarnosti zavezništva AB <http://www.alenkabratusek.si/program/>

Iz programa

Poglavje: »Rešitve za zavezniško vladco«

»Nova delovna mesta«

S ciljnim vlaganjem bomo ustvarili pogoje za 60.000 novih delovnih mest v enem mandatnem obdobju. Ključna pri tem bodo podjetja z visoko dodano vrednostjo, obuditev gradbeništva s pomočjo energetske sanacije javnih in zasebnih stavb, ciljna vlaganja v infrastrukturne projekte z velikimi multiplikativnimi učinki in spodbujanje razvoja družinskih podjetij v turizmu ter kmetijstvu

»Zeleni gospodarski zagon«

Med množico ukrepov s področja obnovljivih virov energije in zelenih vlaganj je poleg sistematičnega ločevanja in predelave odpadkov prav do potankosti osmišljena in pripravljena energetska sanacija stavb lahko ključni element prihodnjega slovenskega razvoja. Slovenci in Slovenke radi poskrbimo za svoje hiše, učenci in bolniki so upravičeni do brezhibnih bivalnih pogojev, gradbeni sektor bo lahko uvajal najsodobnejše postopke in rešitve – pa še evropska sredstva bodo pametno porabljena. A vse se začne z mikro-regulatornim okoljem: z množico dobro domišljenih in med seboj povezanih rešitev.

»Nov pristop v blažitvi učinkov klimatskih sprememb«

Zelena zaščitna politika stavi na pametno preventivo in na posebej organizirano strukturo sil, ki lahko učinkovito poveže vse deležnike za hiter in učinkovit odziv na elementarne nesreče. Zato bodo potrebne sistemske spremembe pri izvajanju preventivnih ukrepov, načrtovanju, usposabljanju, opremljanju sil za reševanje in pomoč. Mednarodni standardi (npr. Deklaracija iz Osla) že predvidevajo angažiranje vojaških sil in sredstev, kadar druge zmogljivosti ne zadoščajo. A Slovenija gre tu lahko korak dlje – in oblikuje nov pristop ne le doma, ampak ga lahko ponudi tudi prijateljem v stiski, kakor smo to storili ob poplavah v Bosni in Hercegovini in Srbiji. Naravne nesreče predstavljajo danes vse večje tveganje za ohranitev doseženega razvoja in tudi nadaljnji razvoj družbe, zato moramo biti sposobni tveganja obvladovati doma, a obenem pripravljene pomagati posledice naravnih in drugih nesreč odpravljati tam, kjer nastanejo (vzajemna solidarnost).

Poglavje »Gospodarstvo«

»Kakšno Slovenijo želimo soustvarjati?«

».... Prizadevali si bomo za razvojno naravnano, podjetniško usmerjeno, moderno, konkurenčno ter tržno družbeno odgovorno gospodarstvo, ki bo z rastjo dodane vrednosti in ustvarjanjem delovnih mest zagotavljalo trajnostni razvoj.

»Strateške priložnosti Slovenije«

»Slovenija potrebuje sodobno strategijo gospodarskega razvoja, ki bo aktivirala primerljive prednosti slovenskega gospodarstva in slovenskih regij. V ta namen bomo nadgradili temeljne strateške dokumente države: Strategijo razvoja Slovenije, Nacionalni reformni program in Strategijo pametne specializacije.«

»Kje se bo to najbolj poznalo državljanom in državljanom?«

Gospodarska rast in pameten razvoj se bosta najbolj občutno poznala v naslednjih področjih vsakodnevnega življenja ljudi:

- v elektrifikaciji prometa,
- energetske učinkovitosti stavb,
- infrastrukturnih naložbah,
- ceni plina in strateški varnosti zaradi vključenosti v plinovod Južni tok.

»Po katerem projektu boste sodili naše delo?«

PAMETNA GOSPODARSKA RAST bo temeljila na spodbujanju inovacij, razvoja in raziskav v javni sferi in v zasebnem sektorju. Pri tem bo poudarek na zelenih tehnologijah in okoljskih projektih, ki spodbujajo učinkovite rabe energije ter vertikalne povezave gospodarskih verig (npr. gozdarstvo in lesno predelovalna industrija).

Poglavje: »Prostor in infrastruktura«

»Kakšno Slovenijo želimo soustvarjati?«

Slovenska energetika se mora razvijati v smeri konkurenčnosti, zanesljivosti, brezogljičnosti in okoljsko naravnane trajnostne energetike. Slovenija zato potrebuje tak energetske koncept, da bo energetika v službi uporabnika: gospodarstva in prebivalstva. Pri tem je treba izkoristiti našo geostrateško energetske lego za doseganje konkurenčnih cen energije za končne odjemalce. Z doseganjem nacionalnega konsenza glede nove sheme 2020 bomo pošteno rešili »trilemo« razbremenjevanja gospodarstva, primerne obremenitve gospodinjstev in doseganja okoljskih ciljev skladno s standardi EU.

»Strateške priložnosti Slovenije«

- Nadaljevati usmeritev v hidro elektrarne in male hidroelektrarne, saj je to energetske vir, kjer je dodana vrednost največja. Zato je nujna določitev časovnice za izgradnjo verige HE na Srednji Savi z maksimizacijo energetskega potenciala.
- Prehod na pametna omrežja v distribuciji z možnostjo nadgradnje e-mobilnosti tako, da ne bi obremenjevali domačih odjemalcev energije.
- Učinkovito gospodarjenje s premoženjem države na področju energetike pomeni vsaj troje:
 - ohranitev »dvo-stebrne« oblike proizvodnega sektorja in prestrukturiranje sektorja v smeri ohranjanja delovnih mest in večje konkurenčnosti;
 - dokončanje investicije v TEŠ 6 in zagotovitev potrebnega pravnega okolja in kadrovskih virov pristojnim institucijam za izvedbo preiskovalnega dela;
 - zagotovitev/ohranitev podaljšanja jedrske proizvodnje električne energije kot cenovno zelo ugodnega vira energije v Krškem.
- Na področju infrastrukture in prometa so strateške naloge:
 - novelacija Nacionalnega programa cestnega omrežja Slovenije vključno z upoštevanjem standarda vzdrževanja na letni ravni. Proučitev možnosti uvedbe »bencinskega centa« kot namenskega vira za vse ceste in po možnosti tudi železnice.
 - Priprava Nacionalnega programa za razvoj železniške infrastrukture/omrežja.
 - okrepitev investicij na V. (sredozemskem) transportnem koridorju (Barcelona – Kijev) in oživitve investicij na X. transportnem koridorju (München – Istanbul).
 - izgradnja logističnih centrov.
- 3. razvojna os: sprejem odločitve ter izgradnja:
- Drugi tir Divača-Koper: sprejem odločitve glede izgradnje in pospešena gradnja.

- zagotoviti razvoj koprskega pristanišča!
- Integriran javni potniški promet – uvedba projekta.

»Po katerem projektu boste sodili naše delo?«

TRETJA RAZVOJNA OS. Ne gre le za dokončno odločitev za eno od variant, temveč tudi za učinkovit sprejem DPN ter preudarno izgradnjo po odsekih in vsebinskih sklopih. Do sodelovanja resorjev mora priti že na strateški ravni.

Poglavje : »Kmetijstvo«

»Kakšno Slovenijo želimo soustvarjati?«

Slovenija mora biti še bolj aktivna na področju kmetijske politike in razvoja podeželja. Zato so urejenost podeželja, čistost vodá, zadostna samooskrba in kvalitetno upravljanje z gozdovi naša prioriteta naloga..... Naravne danosti naše dežele so nam zaupane v varstvo in jih zato ne smemo izgubiti, pač pa jih moramo ohraniti za bodoče generacije.

»Strateške priložnosti Slovenije«

- razvoj kmetijstva mora potekati v smeri spodbujanja kmetovanja s poudarkom na samooskrbi in ekološki pridelavi živil;
- spodbujati moramo lesno predelovalno industrijo in s tem povečati dodano vrednost proizvodom;
- oskrba s pitno vodo mora postati prioriteta države, ker le na tak način ohranjamo vode čiste, pitne in uporabne ter dostopne za naše državljane.

»Kje se bo to najbolj poznalo državljanom in državljanom?«

Subvencije za neposredna plačila morajo postati stalnica vsake kmetije, da se tako ohrani pomoč pri pridelavi domače hrane....Z dodatno turistično ponudbo doma pridelanih kmetijskih izdelkov in vinogradništva se bo dvignila kakovost življenja tako pridelovalcev kot obiskovalcev. Državno podjetje, ki bo upravljalo z državnimi gozdovi, bo lažje priskočilo na pomoč lastnikom gozdov ob morebitnih problemih.

»Po katerem projektu boste sodili naše delo?«

KVALITETA ŽIVLJENJA. Biti na svežem in zdravem zraku, sedeti za sodobno oblikovano leseno mizo, izdelano iz lesa iz domačih gozdov, jesti ekološko neoporečno pridelano slovensko hrano in piti vodo iz domače pipe...

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

324:342.53(497.4)"2014"(0.034.2)

GNEZDA, Andrej

Volitve v Državni zbor 2014 [Elektronski vir] : analiza strankarskih volilnih programov s stališča trajnostnega razvoja / pripravil Andrej Gnezda. - El. knjiga. - Ljubljana : Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, 2014

Način dostopa (URL): <http://www.planbz slovenijo.si/upload/mreza/analiza-volilnih-programov-volitve-2014.pdf>

ISBN 978-961-6450-28-7 (pdf)

274821632